

## Підсекція

# КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Науковий керівник підсекції –  
доктор юридичних наук, професор **В.Б.КОВАЛЬЧУК**

**В. Годунко**  
*Науковий керівник — к.ю.н., доц. О.Б. Ковальчук*

## ПІДСТАВИ ЛІКВІДАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

У більшості демократичних держав важливу роль відіграють політичні партії, не винятком є і Україна. Згідно частини 2 статті 36 Конституції України політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах [1].

Р. Я. Шай говорить, що сьогодні в Україні створено немало політичних партій і їх кількість могла б дати підстави для оптимістичного висновку про те, що інтереси фактично всіх основних соціальних груп, верств і прошарків населення мають бути добре представлені цими інституціями, але їхня соціальна база ще слабка [2, с. 283]. Можливо це проявляється у внутрішній організації партії, через що вони саморозпускаються, реорганізуються або ліквідуються, внаслідок порушення програмних цілей партій, які прямо заборонені Законом України «Про політичні партії в Україні».

Відповідно до цього в законодавстві передбачений порядок ліквідації політичних партій, а саме це передбачає стаття 23 Закону України «Про політичні партії в Україні» [3]. В Україні заборонити діяльність політичної партії можливо тоді, коли їх програмні цілі або дії спрямовані на: ліквідацію незалежності України, порушення суверенітету і територіальної цілісності України та інше. Щодо кількості зареєстрованих політичних партій в Україні, станом на 18 січня 2017 року налічується 352 партії, які були зареєстровані у встановленому законом порядку [4].

Основною проблемою у наш час, є бездіяльність політичних партій, які протягом 10 років не висувують кандидатів на президентських та парламентських виборах. Відповідно до частини 1 статті 24 Закону України «Про політичні партії в Україні»: не висування політичною партією своїх кандидатів по виборах Президента України та виборах народних депутатів України протягом десяти років орган, який зареєстрував політичну партію, має звернутися до суду з поданням про анулювання реєстраційного свідоцтва [3]. На нашу думку, щодо бездіяльності політичних партій, часткова вина є органу, який реєструє політичні партії, адже тільки він може подавати позов проти політичних партій. Із Міністерством юстиції України судяться, щоб вони анулювали свідоцтва 49-ти політичних партій, які протягом 10 років були пасивні [5]. Лише за перші півроку роботи 130-ма судьями Верховного Суду України розглянуто близько 45\_тисяч справ, а усього на розгляді станом на 01 липня 2018 року перебувало майже 125 тисяч справ, зокрема, це справи 2011-2017 роки [6].

Отже, політична партія виступає механізмом народовладдя та сприяє формуванню політичної еліти в державі. Але на сьогодні, функціонування політичних партій в Україні не дає очікуваного результату, через низку проблем, які виникають у їх діяльності. Ця проблема полягає в тому, що політичні партії в основному зосереджені на їх перемозі на виборах, а не вираженні політичної волі громадян загалом та своїх виборців зокрема. У зв'язку з цим, вважаємо за доцільне посилити контроль Міністерства юстиції України за діяльністю політичних партій, детальніше перевіряти достовірність поданої ними інформації щодо їх діяльності та передбачити відповідальність Міністерства за невжиття заходів, стосовно ліквідації політичної партії згідно підстав передбачених законодавством України.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Шай Р. Я. Проблеми функціонування політичних партій в Україні та шляхи удосконалення їхньої діяльності: Стаття / Р. Я. Шай. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 855. С. 282 – 286.

3. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

4. Політичні партії / Департамент державної реєстрації та нотаріату. URL: [http://ddr.minjust.gov.ua/uk/ca9c78cf6b6ee6db5c05f0604acdbdec/politychni\\_partiyi/](http://ddr.minjust.gov.ua/uk/ca9c78cf6b6ee6db5c05f0604acdbdec/politychni_partiyi/).

5. 3 Мін'юстом судяться через реєстрацію політичних партій. Українське право. 2018. URL: <http://ukrainepravo.com/news/ukraine/z-min-yustom-sudyatsya-cherez-reyestratsiyu-politychnykh-partiy-/>.

6. Неосудність правосуддя заважає очищенню партійної системи. Громадська організація «Експертиза Реформ». 2018. URL: <http://www.expertreform.com.ua/2018/09/21/neosudnist-pravosuddya-zavazhaye-ochyshhennnyu-partijnoyi-sistemy/>.

**М. Горін**

Науковий керівник – к.ю.н., доц. О. Б. Ковальчук

## **ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Обов'язковою передумовою і визначальною ознакою демократичної, правової держави, якою Україну проголошено на конституційному рівні, є проведення періодичних, вільних виборів, сутність яких полягає в оновленні складу представницьких органів публічної влади та зміні виборних посадових осіб на основі демократичних процедур [1, с. 200].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральною виборчою комісією є постійно діючий колегіальний державний орган, який наділений повноваженнями щодо організації підготовки та проведення виборів на території України [2].

Членів Центральної виборчої комісії призначає на посади та звільняє Верховна Рада України за поданням Президента України згідно статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» [2].

Станом на сьогодні Україна готується до виборів президента і парламенту, які відбудуться у 2019 році, але існує кілька проблем, одна з яких обрання нового складу Центральної виборчої комісії.

Парламентська Асамблея Ради Європи зобов'язала Україну призначити новий склад ЦВК з урахуванням інтересів всіх політичних фракцій парламенту [3].

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» 18 вересня 2018 року [4]. Зміна полягає в тому, що кількість членів ЦВК збільшилася до 17. За словами ініціатора законопроекту, голови Верховної Ради України А. Парубія, законопроект розблокує оновлення ЦВК [5].

Президент П. Порошенко 19 вересня 2018 року підписав закон № 9090 про збільшення складу ЦВК із 15 до 17 членів [6].

Відповідний закон 20 вересня опублікований в офіційній газеті Верховної Ради «Голос України», а отже він набув чинності [6].

Наприклад, у Польщі організацію та проведення виборів здійснюють Державна виборча комісія, виборчі комісії виборчих округів та виборчі комісії виборчих дільниць. До складу Державної виборчої комісії входять по троє суддів від Конституційного суду, Верховного суду та Вищого адміністративного суду. Державна виборча комісія має такі основні повноваження: ведення та актуалізація реєстру виборців, формування списку виборців, призначення членів виборчих комісій в округах та в дільницях, підготовка офіційних бланків та друкованих матеріалів, які стосуються виборів, оголошення їх результатів [7, с. 70].

Пропонуємо визначити склад Центральної виборчої комісії з 16 членів. Право призначати по чотири члени ЦВК надати Президенту України, Верховній Раді України, Конституційному Суду